

**KULTURHISTORISK MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO**

ARKIV

Kirsten Kopland
Måltrostveien 15
3370 Vikersund

Historisk museum og Vikingskipshuset

Arkeologisk seksjon
Postboks 6762 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Sentralbord: +47 22 85 19 00
www.khm.uio.no

Besøksadresse:
Frederiks gate 3

Deres ref.:
Vår ref.: 05/1727 - 1
Saksbehandler: MIMA
Dato: 26. januar 2005

Telefon: +47 22 85 95 99
Telefaks: +47 22 85 95 24
E-mail: mieko.matsumoto@khm.uio.no

Bergartsøks (C.51940) fra Såstad (152/1), Modum kommune, Buskerud

Kulturhistorisk museum (KHM) vil med dette takke for bergartsøks som var oppbevart av deg, og som er innlevert til KHM av bydebokforfatteren Olav Sørensen, den 15. mars 1998. Vi beklager at du får tilbakemelding først nå. Det innleverte funnet vil inngå som en del av museets samlinger fra Modum kommune, og vi er svært glade for å ha fått den inn. Øksen har fått permanent museumsnummer C.51940. Ved eventuelle henvendelser bør dette nummeret oppgis.

Øksen er en prikkhugget trinnøks av bergart, lengde 17,2 cm. Den er relativt buttnakket, og nakkesnittet er ovalt. Eggen går ut i en usymmetrisk, konveks bue, der det ene eggjørnet er mer tilbaketrukket enn det andre. I dette snittet er øksen avrundet. Øksen er framstilt i prikkhugging og med slipt egg. Fra midten og bak mot nakken på den ene bredsidan er et stort stykke skallet av. Det er også en avskalling på den andre bredsidan, ved nakken, Ellers er stykket godt bevart.

Øksen tilhører en av de eldste øksetyper vi har i sørøstnorsk steinalder. Disse bergartsøkse forekommer først i midten av eldre steinalder, ca 7800-5700 f.Kr., og ble fortsatt brukt i senere del av perioden, da man også begynte å lage en annen type bergartsøkser, nemlig nøstvetøkser. Sliping av bergartsøkser begynte allerede i denne delen av eldre steinalder. Både bergarts- og flintøkser brukes fortsatt inn i yngre steinalder, men formen og teknikken for å lage økser er annerledes. Bergartsøkse er antagelig til alminnelig hverdagsbruk, for eksempel til jordarbeid eller trehogging. Eggen ble ofte skadet, og øksene ble høyst sannsynlig oppskjerpet gjentatte ganger. Dette tilsier at øksene kunne ha vært mye lengre da de var nye enn da de ble mistet eller forkastet. Slike økser var antagelig skjefte i tre når de ble tatt i bruk.

Vi vedlegger fotografi av gjenstanden.

Vennlig hilsen

Ellen Høigård Hofseth
Seksjonsleder

Mieko Matsumoto
Museumskonsulent

Kopi: Olav Sørensen, Råen, 3370 Vikersund
Buskerud fylkeskommune, kulturavdelingen
Distriktsansvarlig, Fornminneseksjonen, KHM

Museum of Cultural History
University of Oslo

C nummer # *C. 51940.* **Lokalitetsnavn:** **Kommune:** 0623 Modum
Aks.nr: 98/185 **Gård:** Såstad **Fylke:** Buskerud
Unr fra-til 1-1 **Bruk:** **Kartref:** CF 047-5-2 eller 4
IDnummer **GNR:** 152 **BNR:** 1 **Koordinater:**
Funnkategori: Løsfunn **Periode** Steinalder

Funnomstendighet:

Funnet av: Ukjent

Innkomet ved: Olav Sørensen, Badeveien, 3370 Vikersund

Orienteringsoppgave:

Henvisning: Se saksnr.. *05/1727.*

Funnopplysninger: I "Gardssoga og skjema for garden" ved Norges Bondelag, står det å lese at øksen ble funnet i en haug ved en myr i 1910.

Vederlag

Nr	Materiale	Antall	Gjenstand	Form/Variant	Gjenstandsdel	Mål
1	bergart	1	Øks	trinnøks		Lengde 17,2 cm, bredde 5,4 cm, tykkelse 3,4 cm.

I nakkesnittet er øksen oval, nakken er relativt butt. I frontsnittet ligger største bredde noe bak eggen. Sidene buer herfra inn mot nakken og mot eggen. Eggen går ut i en usymmetrisk, konveks bue, der det ene egghjørnet er mer tilbaketrukket enn det andre. I dette snittet er nakken avrundet. I sidesnittet ligger største tykkelse omtrent på midten. Mellom midten og eggen

er stykket omtrent jevntykt, mens stykket smalner jevnt av mot nakken, som i dette snittet er relativt spiss. Eggen er symmetrisk. Framstilt i avslagsteknikk og med slipt egg. Fra midten og bak mot nakken på den ene breidsiden har et stort stykke skallet av. Det er også en avskalling på den andre breidsiden, ved nakken. Ellers er stykket godt bevart.

Figur: 72

Gjessing, H.

"Rogalands stenalder". Stavanger museums skrifter; 1. Dreyer.

Neg.nn. Cf 26330-525. Ellen C. Holte.